

बम आतंकका 'आतंककारी' खरेल जेल चलान

भापा, माघ २२ । सार्वजनिक स्थानहरूमा पटक पटक बम विस्फोट गराएर आतंक फैलाउँदै आएका संजय भनिने खगेन्द्र खरेल जेल चलान भएका छन् । विस्फोटक पदार्थ कसुर मुद्रामा म्याद थप भई इलाका प्रहरी कार्यालय बिर्तामोडको हिरासतमा रहेका दमक १ बस्ने ४६ वर्षीय खरेललाई जिल्ला अदालत भापाको बुधवारको आदेशले भुम्का कारागार सुनसरी चलान गरिएको हो । सार्वजनिक स्थानहरूमा पटक पटक बम विस्फोट गराएर आतंक फैलाउँदै आएका खरेल चौथो पटक पक्राउ परेका थिए ।

गत पुष १९ गते भापाको कन्काई ४ स्थित कन्काई पुल छेउमा प्रेसर कुकर बम राखेर आतंक सिर्जना गर्ने खरेललाई पुष २४ गते प्रहरीले पक्राउ गरेको थियो ।

सनातन सुरक्षा सेना, नेपालका संयोजक संजय भन्ने खरेललाई कन्काई नगरपालिकाको लक्ष्मीपुरमा रहेको साथीको घरमा लुकिछिपि बसिरहेको अवस्थामा विशेष सूचनाको आधारमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापाबाट खटिएको प्रहरी टोलीले पक्राउ गरेको थियो । २०७६

गिरि शान्ति सुरक्षामा खलल पुऱ्याउने काम गर्दै आएका थिए । उनी भुम्का कारागारबाट फरार कैदी हुन् । जेनजी आन्दोलनका बेला भदौ २४ गते उनी कारागारबाट फरार भएका थिए । यसअघि पनि

खरेलले कन्काई पुलमा बम राखेर आतंक फैलाएका थिए । उनले २०७६ बैशाख ३० गते कन्काई नदीको पुलको रोड डिभाइडमा कालो प्लाष्टिकमा विस्फोटक पदार्थ

दमक नगरपालिका ५ स्थित शिवान चर्चमा शंकास्पद वस्तु (होक्स) राखेर अशान्ति मच्चाएका थिए । खरेलले भापामा मात्र नभएर पूर्वका अन्य स्थानहरूमा त्यस किसिमको आतंककारी गतिविधि गरेका थिए । २०७८ चैत १४ गते सुनसरीको इटहरी उपमहानगरपालिका वडा नं.२ स्थित एक घरमा बम विस्फोट गराएका थिए । इटहरी-२ नवजागृत टोलमा कोठामा बम विस्फोट हुँदा रबिन थापा र शेरजंग गुरुङ घाइते भएका थिए । त्यसबेला विस्फोटक पदार्थसम्बन्धी कसुरमा पक्राउ परी उनले सजाय पाएका थिए । त्यस बखत उनी हिमाल सुरक्षा परिषद नेपालको अध्यक्ष भई सशस्त्र गतिविधिमा संलग्न रहेका थिए । त्यस्तै २०८१ फागुन १३ गते इटहरी उपमहानगरपालिकाअन्तर्गत भोटेपुल र उपमहानगरपालिका अगाडि पान दोकान छेउमा कालो ब्यागभित्र कुकुर बम राखेर उनी फरार भएका थिए । खोजतलासका क्रममा प्रहरीले उनीसहित दुईजनालाई पक्राउ गरेको थियो । विस्फोटक पदार्थसम्बन्धी कसुरमा उनी भुम्का कारागार चलान भएका थिए ।

कोशी पाथीभरा इन्डो नेपाल टी-२० च्याम्पियनसीपमा आयोजक र आसाम विजयी

भापा, माघ २२ । भापाको सदरमुकाम भद्रपुरमा बुधवारदेखि शुरु कोशी पाथीभरा इण्डो-नेपाल टी-२० च्याम्पियनसीपअन्तर्गत

विहीवार भएको दोस्रो खेलमा आयोजक भद्रपुर क्रिकेट क्लब विजयी भएको छ । जीएचसीए काठमाडौंलाई २३ रनले पराजित गर्दै भद्रपुरले महत्वपूर्ण २ अंक जोडेको छ । काठमाडौंको भने यो लगातार दोस्रो हार हो । बुधवार भएको पहिलो खेलमा काठमाडौं भारतको आसामसँग पराजित भएको थियो । अंकविहीन रहेको काठमाडौंको सेमिफाइनल यात्रा कठिन बनेको छ । भद्रपुर क्रिकेट क्लबको आयोजनामा भद्रपुर-८ स्थित मेची बहुमुष्ठी क्याम्पसको क्रिकेट मैदानमा भएको खेलमा भद्रपुरले टस

जितेर पहिलो ब्याटिङ रोजेको थियो । भद्रपुरले निर्धारित २० ओभरमा ८ विकेट गुमाउँदै १४१ रन बनाएको थियो । जवाफमा काठमाडौंले ९

दकालले पुरस्कार प्रदान गरिन् । यसअघि बिहीवार भएको पहिलो खेलमा भारतको आसामले भारतकै क्रिकेट कोचिङ उपाध्यय नयाँ

सर्वाधिक ३४ रन बनाए भने नयाँ दिल्लीका तर्फबाट सबाकारिमले ४ ओभरमा १६ रन खर्चिएर ३ विकेट लिए । यसैगरी, नयाँ दिल्लीका तर्फबाट ईसाई मलिकले सर्वाधिक ३० रन बनाए भने आसामका तर्फबाट अरुन सोनारले ३.१ ओभरमा १३ रन खर्चिएर ४ विकेट लिए । खेलमा सर्वाधिक व्यक्तिगत रन र सर्वाधिक विकेट लिने आसामका अरुन सोनार म्यान अफ म्याच भए । उनले ११ हजार नगद र ट्रफी प्राप्त गरे । उनलाई म्यान अफ द म्याच सौजन्यकर्ता प्रभा दकालले म्यान अफ द म्याच पुरस्कार प्रदान गरिन् ।

बुधवार एक समारोहका बीच कोशी प्रदेश सरकारका मुख्यमन्त्री हिक्मतकुमार कार्कीले प्रतियोगिता उद्घाटन गरेका थिए । शुक्रबार आसाम र भद्रपुरबीच पहिलो तथा काठमाडौं र नयाँ दिल्लीबीच दोस्रो खेल हुने आयोजक भद्रपुर क्रिकेट क्लबका महासचिव वसन्त पोखरेलले जानकारी दिएका छन् ।

विकेट क्षतिमा ११८ रन मात्र बनाउन सकेको थियो । भद्रपुरका तर्फबाट ब्याटिङमा समिर कार्कीले सर्वाधिक ३२ रन बनाए भने बलिङतर्फ विपिनकुमार महतोले सर्वाधिक ३ विकेट लिए । काठमाडौंका तर्फबाट ब्याटिङमा क्रिस कार्कीले सर्वाधिक २२ रन बनाए भने चन्द्रकान्त पौडेल र रमेश साहले समान २-२ विकेट लिए । खेलको म्यान अफ द म्याच विजेता टिमका विपिनकुमार महतो भए । उनले ११ हजार नगद पुरस्कार प्राप्त गरे । उनलाई पुरस्कार सौजन्यदाता प्रभा

दिल्लीलाई १४ रनले पराजित गर्दै लगातार दोस्रो जित निकालेको छ । योसँगै यस प्रतियोगितामा आसामको ४ अंक भएको छ । बुधवार भएको उद्घाटन खेलमा आसामले काठमाडौंलाई पराजित गरेको थियो । यस जितेर पहिलो ब्याटिङ गरेको आसामले निर्धारित २० ओभरमा ७ विकेटको क्षतिमा १२६ रनको मध्यम स्कोर बनाएको थियो । जवाफमा नयाँ दिल्ली १९.१ ओभरमा अलआउट हुँदै ११२ रनमा सीमित भयो । आसामका तर्फबाट अरुन सोनारले

हरिकुमार प्रसाई स्मृति फुटबलमा सहभागिता बढ्दै

बिर्तामोड, माघ २२ । शिक्षासेवी स्वर्गीय हरिकुमार प्रसाईको स्मृतिमा संचालन भइरहेको हरिकुमार प्रसाई स्मृति जिल्ला स्तरीय अन्तरविद्यालय फुटबल प्रतियोगितामा सहभागिता बढ्दै गएको छ । गत वर्ष १६ वटा विद्यालयले भाग लिएको

विद्यालयका प्रिन्सिपल अनुप शर्माले जानकारी दिएका छन् । प्रतियोगितामा सुनभागा स्कूल, टावर टेम्पल, गोमेन्द्र, बाल बाटिका, चिल्ड्रेन इन्भारोमेन्ट, मेची, निदि, ग्रिनाफिल्ड, ब्रिलियन्ट पिपुल्स, देवकुल, होलीवेल्, वेल्स मोडल, कञ्चनजंघा, कञ्चन,

सितौलालगायतले शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए । प्रबन्ध निर्देशक प्रसाईले स्वागत मन्तव्य राख्दै आफ्ना स्व. पिता हरिकुमार प्रसाईले शैक्षिक क्षेत्रमा दिएको योगदानको चर्चा गर्दै विद्यालयले गरिरहेका गतिविधिबारे जानकारी दिएका थिए । कार्यक्रममा बिर्तामोड ५ का वडाध्यक्ष रोहित प्रसाई, मेची आँखा अस्पताल

तथा भापा ११ का अध्यक्ष जलकुमार गुरुङ, न्यूटन्स स्कुलका विद्यालय व्यवस्थापन समितिका कार्यवाहक अध्यक्ष गोपिकृष्ण प्रसाई, विभिन्न विद्यालयका प्रधानाध्यापक, शिक्षक, अभिभावकलगायतको सहभागिता रहेको थियो । उद्घाटन कार्यक्रमको सञ्चालन शिक्षक सावित्रा भट्टाले गरेकी थिइन् ।

यसैबीच विद्यालय र एभरेष्ट बाल क्लबले दुई जना क्यान्सरपीडित बालकलाई सहयोग गरेका छन् । बाइदशी निवासी ३ वर्षीय नुतन राजवंशी र भद्रपुर निवासी ६ वर्षीय आरोन धमलालाई जनही ३५ हजार रुपैयाँका दरले सहयोग प्रदान गरिएको प्रिन्सिपल शर्माले जानकारी दिएका छन् ।

प्रतियोगितामा यस वर्ष २० वटा विद्यालयले सहभागिता जनाएका छन् । बिर्तामोडस्थित एभरेष्ट स्मार्ट एजुकेशन एकाडेमी र एभरेष्ट स्पोर्ट्स एकाडेमीको आयोजनामा तेस्रो हरिकुमार प्रसाई स्मृति जिल्ला स्तरीय अन्तरविद्यालय यु-१२ नकआउट फुटबल प्रतियोगिता बिहीवारदेखि शुरु भएको हो ।

सूर्योदय, हरिकुल, बाल्मीकि प्रोभिडेन्स र न्यूटन्स एजुकेशन एकाडेमीले भाग लिएका छन् । प्रतियोगिताको फाइनल माघ २८ गते हुने भएको छ । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि बिर्तामोड नगरपालिकाको नगर प्रमुख पवित्रा महतारा प्रसाईले प्रतियोगिताको उद्घाटन गरेकी थिइन् । विद्यालयका प्रबन्ध निर्देशक तथा विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष आशिष प्रसाईको अध्यक्षतामा भएको उद्घाटन समारोहमा जिल्ला खेलकुद विकास समितिका अध्यक्ष प्रशान्त भण्डारी, बिर्तामोड ६ का वडाध्यक्ष सूर्यप्रसाद कन्दडवा, प्याब्सन भापाका वरिष्ठ उपाध्यक्ष एचके पाठक, बिर्तामोड नगरपालिकाका शिक्षा शाखा प्रमुख तिलचन भण्डारी, भापा गोल्डकपका वरिष्ठ उपाध्यक्ष गजेन्द्र पौडेल, बालकल्याण माविका संस्थापक राम

पोखरेललाई ... कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि विघटित प्रतिनिधि सभाका सभामुख देवराज घिमिरेलगायतले पोखरेललाई अभिनन्दन गर्दै शर्मालाई पुरस्कार प्रदान गरेका थिए । पोखरेलको अभिनन्दन पत्र प्रेस चौतारी नेपालका केन्द्रीय सदस्य सावित्रा दाहाल र शर्माले सम्मान पत्र प्रेस चौतारी नेपालका केन्द्रीय सदस्य गोपाल काफ्लेले वाचन गरेका थिए । प्रेस चौतारी नेपाल, भापा शाखा अध्यक्ष प्रदिप परियारले कार्यक्रमको अध्यक्षता गर्दै आफ्नो कार्यकालमा भए गरेका कामको सांगठनिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए । कार्यक्रममा बोल्दै प्रमुख अतिथि निवर्तमान सभामुख घिमिरेले गलत सूचनाले मुलुकलाई ध्वस्त बनाउने बताए । घिमिरेले मुलुकलाई गलत सूचनाको शिकार बनाउनु नहुने भन्दै पत्रकारले सही सूचना दिएर मुलुकलाई

ठिक बाटोमा आँध बढाउनुपर्नेमा जोड दिए । संगठनका कोषाध्यक्ष सरोज भट्टालाई आर्थिक प्रतिवेदन र उपचार कोषका संयोजक भीमा शिवाकोटीले कोषको प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए । कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि घिमिरे, अभिनन्दित पोखरेल, प्रेस चौतारी केन्द्रीय सदस्य तथा भापा इन्चार्ज माधव विद्रोही, नेकपा एमाले भापाका उपाध्यक्ष शिव ढुंगेल, पत्रकार महासंघ कोशी प्रदेश उपाध्यक्ष आँबिका भण्डारी, प्रेस सेन्टर भापाका अध्यक्ष पुष्प खड्का, नारी सञ्चार गृह भापाका अध्यक्ष स्वस्तिका आचार्यलगायतले शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए । शाखाका सचिव युवराज आचार्यले सञ्चालन गरेको कार्यक्रममा स्वागत उपाध्यक्ष सुनिरा मैनाली र धन्यवाद ज्ञापन प्रेस चौतारीका नेता सुब्रत न्यौपानेले गरेका थिए ।

संस्थापक शेयर खरिद गर्न चाहनु हुने संस्थापक शेयरधनी महानुभावहरूलाई सूचना

सूचना प्रकाशित मिति : २०८२/१०/२३

यस विकास बैकका संस्थापक शेयरधनीहरू क्रमशः बज्रगर गोल्ले आफ्नो नाममा रहेको संस्थापक शेयर २,१७,४०७ (दुई लाख सत्र हजार चार सय सात) किता, संस्थापक शेयरधनी मनोज गोल्ले आफ्नो नाममा रहेको संस्थापक शेयर ७,६५५ (सात हजार छ सय पचपन्न) किता, संस्थापक शेयरधनी विनिता चाचानले आफ्नो नाममा रहेको संस्थापक शेयर १,४७९ (एक हजार चार सय उनारी) किता, संस्थापक शेयरधनी रंजना गोल्ले आफ्नो नाममा रहेको संस्थापक शेयर १,४७९ (एक हजार चार सय उनारी) किता शेयर प्रति किता रु २०० (भूम्यमा Negotiation हुनसक्ने) का दरले विक्री गर्ने इच्छा ज्ञाहरे गरी निवेदन दिनुभएको र संचालक समितिको बैठकमा पेश हुँदा उक्त संस्थापक शेयर खरिद गरि लिन इच्छुक हाल कायम यस विकास बैकका संस्थापक शेयरधनीहरूलाई नै प्राथमिकता दिनु पर्ने व्यवस्था रहेकाले संस्थापक शेयरधनीहरूको जानकारी लागि राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा ३५ दिने सूचना प्रकाशन गर्ने लगायतका आवश्यक प्रकृया अगाडी बढाउने निर्णय भएकाले संस्थापक शेयरधनीहरूको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । यदि कुनै संस्थापक शेयरधनी महानुभावलाई विकास बैकको संस्थापक शेयर खरिद गरी लिने इच्छा भएमा यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ (पैंतिस) दिनभित्र आवश्यक कागजात प्रमाण संलग्न गरी यस विकास बैकको केन्द्रीय कार्यालय बिर्तामोड भापामा के कति शेयर किता के कति दरले खरिद गरी लिनु हुने हो सो व्यहोरा खुलाई निवेदन दिनु हुन सूचित गरिन्छ । संस्थापक शेयर खरिद गरी लिने सम्बन्धमा तोकिएको उक्त म्यादभित्र हाल कायम संस्थापक शेयरधनी महानुभावहरूको इच्छा ज्ञाहरे हुन नआएमा वा सबै शेयर खरिद गरी लिन निवेदन नपरेमा बा'की रहन गएको शेयर किता प्रचलित नियमानुसार अन्य महानुभावलाई विक्री गर्ने सम्बन्धी आवश्यक कारवाही अघि बढाईने व्यहोरा समेत सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

एक्सेल डेभलपमेन्ट बैंक लि.
Excel Development Bank Ltd. नयाँ दिल्ली स्थित भागीदार (Your Local Partner)
नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'र' वर्गको इजाजतपत्र प्राप्त संस्था (कोशी प्रदेश कार्यालय भएको)

Birtamode, Jhapa
023-533564 | 534010
info@edb.com.np
www.edb.com.np

सूचना माग्ने र पाउने मौलिक हकको रक्षा गरौं ।

- सार्वजनिक निकायले,
- आफ्नो निकायसँग सम्बन्धित सूचना अद्यावधिक गरी राख्नु पर्दछ ।
- त्यस्ता सूचना आवधिक रूपमा प्रकाशन तथा प्रसारणको व्यवस्था गर्नु पर्दछ ।
- सूचना प्रवाह गर्न सूचना अधिकारी अनिवार्य तोकिनु पर्दछ ।
- सूचना अधिकारी सम्बद्ध निकायको दोस्रो वा तेस्रो वरियताको अधिकारी हुनु पर्दछ ।
- सूचना अधिकारीको नाम, पद, इमेल ठेगाना, मोवाइल नं. र तस्विर सबैले देखे गरी कार्यालयमा र वेब साइटमा राख्नु पर्दछ ।
- कसैले सूचना मागे कानूनबमोजिम तोकिएको अवधिभित्र सूचना उपलब्ध गराउनु पर्दछ ।
- नागरिकको सूचना माग्ने र पाउने हकको रक्षा गरौं, पारदर्शीता कायम गरौं ।

बिर्तामोडमा दुई तला माथिबाट खसेर कामदार घाइते

भापा, माघ २२ । बिर्तामोडमा दुई तला माथिबाट खसेर एक कामदार घाइते भएका छन् । बुधवार राति ११:५५ बजे बिर्तामोड वडा नं.५ न्यूटन्स स्कुल छेउ बस्ने सुमित

मगरको निर्माणधीन पक्की घरको दुई तला माथिबाट खसेर कामदार घाइते भएका हुन् । सोही घरमा मार्बलको काम गर्ने कामदार भारत मतिगढा पानिटीकी बस्ने २८ वर्षीय भुवन बर्मा अत्यधिक

मादक पदार्थ सेवन गरी अचानक चिर्चिएर भुईँमा लडेका थिए । उनको ढाड र मुखमा चोट लागेको छ । घाइते बर्माको बीएण्डसी अस्पतालमा उपचार भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

बुद्धशान्ति गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बुधबारे, झापा
(पूर्वाधार विकास शाखा)

नक्सा पासको लागि संधियारको नाममा जारी गरिएको १५ दिने सूचना

यस गाउँपालिकाको वाड नं. १ बस्ने श्रीबिष्णु माया अधिकारीको नाममा दर्ता कायम रहेको साविकबुधबारे-६हाल बुद्धशान्ति गाउँपालिका को वडा नं. १ स्थित.....टोल.....मार्गमा पर्ने कि. नं.३७९२..... ज.वि०-०-१६.५..... मा तपशिलमा उल्लेख भए बमोजिमकोआवासीय भवन.....निर्माण गर्न स्वीकृतिको लागि पेश भएकोमा मिति २०८२/१०/१९मा नक्सापासको लागि संधियारको नाममा जारी गरिएको १५ दिने सूचना सम्बन्धित स्थानमा सूचना टाँस गर्न जादा तपशिलमा भएका संधियारहरू नभेटिनु भएको हुँदा जारी मिति बाट १५ दिन भित्र साध, संधियार, बाटो, नदिनाला र सार्वजनिक जग्गालाई असर पर्ने वा नपर्ने सो को उजुरी गर्नका लागि यो सूचना जारी गरिन्छ । समय अवधि भित्र उजुरी नपरे प्रचलित कानून बमोजिम नक्सा पास भईजाने व्यहोरा अनुरोध छ ।

तपशिल

सि न	जग्गाको विवरण	घरको विवरण	घर जग्गा धनि संधियार
१	साविक: बुधबारे-६	लम्बाई: ३६'-०"	पुर्व
	हाल: बुद्धशान्ति-१	चौडाई: ३५'-०"	पश्चिमश्री लोकेन्द्र जवेगु
	कि.नं.: ३७९२	उचाई: २०'-५"	उत्तर
	क्षेत्रफल: ०-०-१६.५	क्षेत्रफल: १४१६.९४ ब.फु.	दक्षिण

नोट: यो सूचना पत्तिकामा प्रकाशित गरे बापत लाग्ने शुल्क सम्बन्धित घर धनिले नै व्यहोर्नु पर्नेछ ।

बुद्धशान्ति गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बुधबारे, झापा
(पूर्वाधार विकास शाखा)

नक्सा पासको लागि संधियारको नाममा जारी गरिएको १५ दिने सूचना

यस गाउँपालिकाको वाड नं. ३ बस्ने श्री कमल कुमार सेर्पाको नाममा दर्ता कायम रहेको साविक बुधबारे-९ हाल बुद्धशान्ति गाउँपालिका को वडा नं. ३ स्थित.....टोल.....मार्गमा पर्ने कि. नं.९०३६..... ज.वि०-१-०..... मा तपशिलमा उल्लेख भए बमोजिमकोआवासीय भवन.....निर्माण गर्न स्वीकृतिको लागि पेश भएकोमा मिति २०८२/०६/३०मा नक्सापासको लागि संधियारको नाममा जारी गरिएको १५ दिने सूचना सम्बन्धित स्थानमा सूचना टाँस गर्न जादा तपशिलमा भएका संधियारहरू नभेटिनु भएको हुँदा जारी मितिबाट १५ दिनभित्र साध, संधियार, बाटो, नदिनाला र सार्वजनिक जग्गालाई असर पर्ने वा नपर्ने सो को उजुरी गर्नका लागि यो सूचना जारी गरिन्छ । समय अवधि भित्र उजुरी नपरे प्रचलित कानून बमोजिम नक्सा पास भईजाने व्यहोरा अनुरोध छ ।

तपशिल

सि न	जग्गाको विवरण	घरको विवरण	घर जग्गाधनि संधियार
१	साविक: बुधबारे-९	लम्बाई: ३९'-०"	पुर्व
	हाल: बुद्धशान्ति-३	चौडाई: ३०'-०"	पश्चिमश्री युवराज राई
	कि.नं.: ९०३६	उचाई: १७'-२"	उत्तर
	क्षेत्रफल: ०-१-०	क्षेत्रफल: ११७०.०० ब.फु.	दक्षिण

नोट: यो सूचना पत्तिकामा प्रकाशित गरे बापत लाग्ने शुल्क सम्बन्धित घर धनिले नै व्यहोर्नु पर्नेछ ।

सम्पादकीय

चुनावी तालमेल घातक

भापा ५ र ३ मा नेकपा एमाले र राप्रपाले लगातार दुईवटा निर्वाचनमा चुनावी तालमेल गरेर आफ्ना कार्यकर्तालाई भुक्त्याए । मतदाताहरूको मताधिकारलाई दुरुपयोग गरी एमाले अध्यक्ष केपी ओली र राप्रपा अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्देनले आआफ्नो स्वार्थ पूरा गरे । ओली फेरि प्रधानमन्त्री भए भने लिङ्देन उपप्रधानमन्त्री बने । यस पटक पनि दुवै दल र खासगरी ओली र लिङ्देनबीच तालमेल हुने हल्ला थियो । तर, अहिलेसम्म तालमेल भइसकेको छैन र नहोस् पनि ।

कुनै पनि पार्टीका नेतृत्वले ती आफ्ना मतदातालाई अर्को दलको चुनाव चिह्नमा भोट खसाउ भन्न कसरी सक्छ ? केही व्यक्तिगत स्वार्थमा लिप्त भएका, पार्टीको विकास र स्थायित्व नचाहने नेताको कुरा सुनेर चुनावी तालमेल गर्नु घातक सावित हुनेछ । जहिले पनि निर्वाचनमा गठबन्धन वा तालमेल गर्ने हो भने छुट्टै दल खडा गर्नुको औचित्य के त ? केको लागि छुट्टाछुट्टै दल दर्ता गर्ने ? एकैले स्वतन्त्र रूपमा चुनावी मैदानमा जाने अट नगर्ने दलले कति दिन जनतालाई उल्टो बनाउदै अस्थिर राजनीति गर्ने ?

सरकार गठबन्धनबाट निर्माण भयो भन्दैमा विचार र सिद्धान्त नमिल्ने दलसँग चुनावी तालमेल गर्नु भने भारतको कांग्रेस आइको हालत हुने पक्का छ । देश विकासको एजेन्डामा सहकार्य र राष्ट्रिय एकतामा मेलमिलाप र तालमेल गर्नु जरुरी छ, तर चुनावी तालमेल किमार्थ आवश्यक छैन । निर्वाचन भनेको त कामको आधारमा जनताको मन जित्ने एक स्वस्थ प्रतिस्पर्धा हो । विगत पाँच वर्षमा विभिन्न दलले गरेको काम र आउंदो पाँच वर्ष अवधिमा गर्न सक्ने विकासका योजनाबद्ध खाका तयार गरी घोषणापत्ररूपी प्रश्नपत्र लिएर उत्तर खोज्न जनतामा जाने माध्यम हो निर्वाचन ।

दलको घोषणापत्र भनेको बकपत्र हो । त्यसमा उल्लेख गरिएका कामकुराहरू पूरा भए कि भएन, त्यसैको आधारमा जनताले भोट दिने हो । कुन दलले जनताको मन जित्ने र विकासवादी काम गर्न सफल भए, उम्मेदवार व्यक्तिगत रूपमा पनि कति लोकप्रिय छ र उसको पक्षमा कति जनसमर्थन छ भनेर जाँच्ने कडी हो निर्वाचन । सधैं अर्काको बुझ् चढेर चुनावमा जाँदा आफ्नो दलको स्वतन्त्र अस्तित्व कसरी जोगाउने ? चुनावमा हारजित त प्रजातन्त्रको सुन्दर प्रक्रिया हो । उम्मेदवार विकासप्रेमी र जनप्रिय छन् भने दर्शौं पटक पनि जित्न सक्छन्, अन्य दलसँग तालमेलको आवश्यकता नै पर्दैन । चुनाव जित्नको लागि अन्य दलसँग तालमेल गरेर मात्र कहाँ हुन्छ र ! आफ्नो दललाई विश्वासका साथ एक टिकका बनाएर लैजानु जरुरी छ ।

• डा. हरिबहादुर केसी

संवैधानिक व्यवस्था अनुसार प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभा नामका दुई सदनसहितको एक संघीय व्यवस्थापिका हुन्छ, जसलाई संघीय संसद् पनि भनिन्छ । यो संघीय संसद् राष्ट्रिय नीति नियम बनाउने सबैभन्दा माथिल्लो थलो हो । यहाँ पुग्ने सांसदहरू मूलतः राज्यका नीतिनियम बनाउने कर्ता हुन् । फेरि प्रतिनिधि सभाको निर्वाचन आएको छ । किसानहरू यो देशको दुई तिहाइ मतदाता हुन् । मुलुकको अर्थतन्त्रको एक चौथाइ योगदान दिने क्षेत्र पनि कृषि हो । किसानकहाँ अहिले उम्मेदवारको लर्को छ । कोही खेतीमा पुगेका छन्, कोही गोठमा पुगेका छन् र पुग्ने पनि छन् । उहाँहरूमा एकछिनको सहयोग वा मिठो वचन मात्र काफी छैन । उहाँहरूमा कम्तीमा पनि राष्ट्रिय उत्पादन बढाई देशलाई कमभन्दा कम आयात गर्ने अवस्थामा कसरी पुऱ्याउने र उत्पादित वस्तु कसरी अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पुऱ्याउने भने स्पष्ट दृष्टिकोण हुनु पर्छ । उम्मेदवारलाई भोट दिनुअघि उम्मेदवार र उम्मेदवार बनाउने दलको किसान र कृषिप्रतिको विचार र प्रतिबद्धता के छन् भनी जाँचिनु पर्छ । साथै उम्मेदवारले प्रतिनिधित्व गर्ने दलको नीति र प्रतिबद्धता पनि त्यत्तिकै महत्वपूर्ण हुन्छन् ।

नेपालको कृषि क्षेत्र केही दीर्घ समयसम्म लामो समयदेखि ग्रसित छ । ती समस्या दलका विगतका घोषणापत्रमा कि त बेखबर छन् कि तिनलाई ठुलो सैद्धान्तिक जामा लगाएर टारिएका छन् । कृषि क्रान्ति गर्ने भन्यो, वैज्ञानिक भूमिसुधार भन्यो, जसको जोत

चुनावी घोषणापत्रमा कृषि

उसको पोत भन्यो, रासायनिक मल, प्राञ्चारिक रूपान्तरण भन्यो, यस्तै यस्तैमा समय खेर गइरहेको छ । हुन त यी घोषणापत्र सरकारी कार्यक्रम तथा बजेट बनाउँदा खासै महत्व दिए जस्तो पनि लाग्दैन । सरकार अस्थिर हुने, मन्त्री पटक पटक फेरिने र मन्त्रीसँगै सचिवलगायत उच्च नेतृत्वका कर्मचारीको परिवर्तन हुने गरेको छ । साथै नीतिगत अस्थिरताले घोषणापत्रको कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । किसानलाई ठुला कुरा होइन, उनीहरूका दैनिकी समस्याका समाधानले महत्व राख्छ । कृषि उत्पादन सामग्रीको सहज पहुँच, प्राविधिक सेवा र उचित प्रविधिमा पहुँच, बाली तथा पशुपन्छी विमा र कृषि कर्जामा पहुँच, उत्पादित वस्तुको उचित मूल्य र बजार व्यवस्था, किसान र कृषि पेसालेको सम्मान जस्ता विषय उनीहरूका चासोका विषय हुन् । हामीले बनाउने कृषि व्यवस्थाले किसानका यी चासो सम्बोधन गर्ने भने त्यसले केही माने राख्दैन । त्यसैले दलहरूले बनाउने घोषणापत्रमा भोलि ती दलले सरकार बनाउने अवस्था आउँदा लिने नीति कसरी किसानमैत्री बनाउने भन्ने विषय महत्वपूर्ण हुन्छन् । यसका लागि निम्न तरिका अनपनाउ सकिन्छ ।

यसै गरी किसानलाई कृषि उद्यमका रूपमा सम्मानित पेसालेको रूपमा पहिचान दिनुपर्ने आवश्यकता छ । यसका लागि खाद्य अधिकार र खाद्य सम्प्रभुता ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी किसानको अधिकार सुनिश्चित गर्नु पर्छ । संसारभरको कृषि क्षेत्र सरकारी अनुदान र सहूलियतमा चलेको सन्दर्भमा नेपालमा पनि अनुदान अपरिहार्य नै देखिन्छ । किसानको वर्गीकरण नहुँदा कृषि क्षेत्रमा दिइएको अनुदान, सहूलियत तथा लगानी प्रभावकारी हुन सकेको छैन । किसानको वर्गीकरण गरी यही आधारमा सेवा सुविधा प्रदान गर्ने व्यवस्था हुनु पर्छ । कृषि क्षेत्रमा सरकारी, निजी, सामुदायिक तथा सहकारी क्षेत्रबाट लगानी पर्याप्त नभएको कुरा त जगजाहेर नै छ । गत वर्ष कृषि लगानी दशक घोषणा गरिए पनि त्यसको कार्यान्वयन प्रभावकारी हुन सकेको छैन । कृषि क्षेत्रका लागि तिने तहका सरकारबाट न्यूनतम प्रतिशत किटान गरी बजेट विनियोजन हुनु पर्छ । त्यसका साथै बाली तथा पशुपन्छी विमा र सहूलियत कर्जा सुविधा सबै किसानको सहज पहुँचमा पुग्ने गरी व्यवस्थित गर्नु पर्छ । कृषि क्षेत्रबाट युवा टाढा भइरहेको सन्दर्भमा कृषिमा युवाको आकर्षण बढाउन यस क्षेत्रमा यान्त्रिकीकरणको प्रवर्धन र प्राविधिक सेवालगाई डिजिटलाइज गर्न पर्छ । युवालाई सुरुवाती पुँजी, कृषि व्यवसाय सञ्चालन तालिम, सहूलियत कर्जा र बजारमा पहुँच विस्तार गरी व्यवसाय विकास र उचित मूल्यको सुनिश्चितता गर्न सकिने भने मात्र युवालाई कृषि क्षेत्रमा आकर्षण गर्न, टिकाउन

र भविष्यको कृषि जोगाउन सकिन्छ ।

नीतिगत रूपमा नै जलवायु अनुकूलित र प्रकृतिसम्मत खेती प्रणालीको अवलम्बन गर्ने कृषि व्यवस्था स्थापित गर्नु पर्छ । दिगो कृषि व्यवस्थाका लागि रासायनिक पदार्थमाथिको परनिर्भरता प्रतियुत्पादक हुने हुँदा यसको प्रयोग क्रमशः घटाउँदै लाने र स्वच्छ खाद्य वस्तु उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्नु वाञ्छनीय हुन्छ । सम्भाव्यताका आधारमा कृषि क्षेत्रलाई 'जोनिङ' गरी प्राञ्चारिक कृषि उत्पादन क्षेत्र क्रमशः बढाउँदै लैजाने नीति लिई प्रकृतिसम्मत वा प्राञ्चारिक उत्पादन गर्ने किसानलाई उत्पादन क्षेत्रफलका आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने भन्ने भविष्यमुखी कृषि व्यवस्था बनाउन सकिन्छ ।

यस्तै नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेबमोजिम कृषि क्षेत्रको सेवा प्रवाह मूलतः स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र हो । क्षमता पर्याप्त छैन । त्यसैले कृषि सेवा प्रवाहको स्थानीयकरण गर्ने र स्थानीय तहलाई कृषि पूर्वाधार विकास, कृषि प्राविधिक सेवा, कृषि उत्पादन सामग्री, कृषि विमा, कर्जा र कृषिलगायत सेवा सुविधा प्रवाहका लागि सक्षम बनाउन नितान्त आवश्यक छ । यसका लागि घर घरमा प्राविधिक सेवा पुऱ्याउने गरी जनशक्ति व्यवस्था गर्नु पूर्वसर्त हो । स्थानीय उत्पादनको संरक्षण र प्रवर्धन, स्थानीय बजार विकास र स्थानीय वस्तुको उपभोगमा प्राथमिकतामाफत स्थानीय कृषिलाई समृद्ध बनाउन सकिन्छ । सिँचाई, कृषि बजार संरचना, भण्डार गृह, कृषि सडकलगायतका सेवालगाई डिजिटलाइज गर्न पर्छ । युवालाई सुरुवाती पुँजी, कृषि व्यवसाय सञ्चालन तालिम, सहूलियत कर्जा र बजारमा पहुँच विस्तार गरी व्यवसाय विकास र उचित मूल्यको सुनिश्चितता गर्न सकिने भने मात्र युवालाई कृषि क्षेत्रमा आकर्षण गर्न, टिकाउन

कृषि उपजको बजारीकरण र निर्यातमा सहजीकरण गर्नु पर्छ । निर्यातयोग्य कृषि उपजको व्यावसायिक उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्न आवश्यक छ । हाम्रा उत्पादन प्रतिस्पर्धी बनाई उचित मूल्य पाउने अवस्था बनाउन कृषि क्षेत्रलाई पर्याप्त संरक्षण जरुरी छ । स्थानीय कृषिवस्तु उत्पादनमैत्री हुने गरी कर र भन्सारका दर निर्धारण हुनु पर्छ । मुख्य मुख्य कृषि वस्तुको न्यूनतम समर्थन मूल्य निर्धारण र सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन अर्को आवश्यकता छ । कृषि उत्पादनलाई उद्योगमा जोड्ने प्रभावकारी नीति आवश्यक छ । भूमि बैङ्क वा जग्गा चक्रावन्दीको माध्यमबाट वा सहकारी खेतीका माध्यमबाट ठुला क्षेत्रफलमा उद्योगका लागि पुग्ने परिमाण उत्पादनका लागि आवश्यक सहजीकरण हुन सक्ने मात्र कृषि औद्योगीकरण सम्भव हुन सक्छ । यसका लागि उपयुक्त नीतिगत व्यवस्था र कार्यक्रमगत प्राथमिकता जरुरी छ ।

माथि उल्लिखित विषयका साथै मल, विषादी, बिउ तथा बिरुवा, कृषि औजार, भ्याक्सिनलगायतका कृषि सामग्री उत्पादन वा आपूर्ति व्यवस्थापन, कृषि सामग्री र कृषि उपजको नियमनलगायतका कार्यको व्यवस्थापनमाफत कृषि क्षेत्रलाई उन्नत बनाउन सकिन्छ । राज्यको अर्थतन्त्रको मेरुदण्डका रूपमा रहेको यो क्षेत्रलाई सबल बनाउन चुनावी घोषणापत्रमा दलहरूको पर्याप्त प्राथमिकता पक्कै पर्ने छ ।

कृषि क्षेत्रको समस्याबारे दलका विगतका घोषणापत्रमा कि त बेखबर छन् कि तिनलाई ठुलो सैद्धान्तिक जामा लगाएर टारिएका छन् । कृषि क्रान्ति गर्ने भन्यो, वैज्ञानिक भूमिसुधार भन्यो, जसको जोत उसको पोत भन्यो, रासायनिक मल, प्राञ्चारिक रूपान्तरण भन्यो, यस्तै यस्तैमा समय खेर गइरहेको छ । गोपबाट

आम निर्वाचन र जनताको मनोवृत्ति

• किरण कार्की

आचार्य, दशरथ चन्द, धर्मभक्त माथेमा र गंगालाल श्रेष्ठ मिलेर वि.सं. १९९३ सालमा नेपाल प्रजा परिषद् गठन गरेका थिए । यो नेपालकै पहिलो संगठित राजनीतिक दल थियो ।

त्यसैगरी वि.सं. २००३ सालदेखि विभिन्न नामबाट सुरु भएको पार्टी बीपी कोइराला, गणेशमान सिंहजस्ता नेताहरूको नेतृत्वमा वि.सं. २००६ सालमा नेपाली कांग्रेस नामाकरण गरियो भने सोही साल पुष्पलाल श्रेष्ठको नेतृत्वमा नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीको स्थापना गरियो । त्यसपछि पार्टीहरूले आफ्ना राजनीतिक तथा प्रजातान्त्रिक गतिविधिहरू भित्रिभित्रै बढाइरहेका थिए र मानिसहरूलाई संगठित पाउँदै गए । राणा शासकहरू अत्याचारी थिए र उनीहरू विलासिताको जीवन बिताउन तथा आफ्नै स्वार्थ पूरा गर्नमा व्यस्त रहेकाले जनतामाभ्रम अलोकप्रिय बन्दै गए । राणा प्रधानमन्त्री मोहन शमशेरले राजा त्रिभुवनलाई नाममात्रको शासक बनाएका थिए । त्यसकारण राजा त्रिभुवनको राणाहरूसँग दूरी बढ्दै गएको थियो ।

नेपाली जनताले राणाहरूको विरुद्धमा गरेको आन्दोलनलाई राजा त्रिभुवनले समर्थन गरेर निर्णायक भूमिका खेलेका थिए । यसलाई नेपाली इतिहासमा राजाको ऐतिहासिक कदम मान्नुपर्दछ । जनताहरू राणा सरकारको विरुद्धमा जुमुराउँदै आफ्नो ज्यानको बाजी ठोकेर सडकमा आएको बेलामा राजा आफ्नो परिवारसहित दिल्ली पुगेर नेपाली कांग्रेस र प्रजातान्त्रिक पक्षधर शक्तिहरूलाई समर्थन गर्नले राणाहरू नैतिक दबावमा परेका थिए । यसले आन्दोलनलाई अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता र बल दिएको थियो । वि.सं. २००७ सालमा प्रजातन्त्रको लागि क्रान्ति भयो । क्रान्ति सफल पनि भयो । धेरैले शाहदत्त प्राप्त गरे । यस क्रान्तिले राणा शासनको अन्त्य गरी प्रजातान्त्रिक बहुदलीय व्यवस्थाको स्थापना गर्‍यो । नेपालमा पहिलो आम निर्वाचन वि.सं. २०१५ सालमा भएको थियो । यो चुनाव राजा महेन्द्रको शासनकालमा बहुदलीय प्रजातान्त्रिक व्यवस्थाअनुसारै गरिएको थियो । यस निर्वाचनमा नेपाली कांग्रेसले बहुमत ल्याएको थियो । बीपी कोइराला पहिलो निर्वाचित प्रधानमन्त्री बने ।

देशमा बहुदलीय प्रजातन्त्रको प्राप्तिगरी राजनीतिक गतिविधिहरू पनि तीव्र गतिमा आएका बढ्दै गए ।

एकातिर सरकारले जनताको मन जित्न र देशलाई विकासको अग्रगतिमा डोऱ्याउन सकेन । उनीहरू आफ्नै स्वार्थ पूरा गर्न व्यस्त रहनुका साथै जनताको जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याउने कुनै छोटकटौत देखाएन भने अर्कोतिर राजा महेन्द्रमा सत्ता महत्वाकांक्षा बढ्दै गएकोले यसै कुराको मौका छोपी वि.सं. २०१७ सालमा राजनीतिक दलहरूलाई प्रतिबन्ध लगाई निर्दलीय पञ्चायती व्यवस्थाको सुरुवात गरे । यस काण्डपछि सबै दलहरू भूमिगत भए । यसरी भन्दा ३० वर्षसम्म निरंकुश पञ्चायती व्यवस्था कायम रह्यो । नेपाली कांग्रेस, नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी र अन्य थुप्रै साना पार्टीहरूले भित्रिभित्रै जनतालाई आफ्ना अधिकारबारे सुसूचित गर्दै र संगठित गर्दै आफ्नो संगठन विस्तार गर्ने काम निरन्तर अगाडि बढाइरहेका थिए ।

पञ्चायती सरकारले जनताका अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता सीमित गर्न थालेको, पाठ्यक्रम र परीक्षा प्रणाली अत्यवस्थित हुँदै गएको, विद्यार्थी युनियनहरू बन्द गरिएकोले विद्यार्थीहरूलाई प्रत्यक्ष असर परेकोले वि.सं. २०३६ सालमा विद्यार्थी आन्दोलन भयो । विद्यार्थीहरूको दबावका कारण राजा वीरेन्द्र शाहले जनताले बहुदल वा निर्दलीय के व्यवस्था चाहन्छन् भनी जनमतसंग्रह पनि गराए तर पञ्चायतको पक्षमा नै बहुमत आयो । यसको दश वर्षपछि फेरि वि.सं. २०४६ सालमा जनआन्दोलन भयो । यस जनआन्दोलनले ३० वर्ष लामो पञ्चायती व्यवस्थाको अन्त्य गरी बहुदलीय प्रजातन्त्रको पुनर्बहाली गरिदियो ।

त्यसपछि मात्र राजनीतिक दल खोल्न, गतिविधि गर्न र चुनावमा भाग लिन पाउने अधिकार प्राप्त भएको हो । एकातिर वि.सं. २०४७ सालमा नयाँ संविधान जारी गरियो, जसले वाक् स्वतन्त्रता, मौलिक हक, प्रेस स्वतन्त्रता, संगठनको अधिकार, साथै नागरिकको मानव अधिकारको विस्तार गरिदियो । अब प्रमुख राजनीतिक दलहरूमा नेकपा माओवादी केन्द्र, नेकपा एमाले, नेपाली कांग्रेस, जनता समाजवादी पार्टी लगायत अन्य थुप्रै पार्टीहरूको उदय भयो ।

त्यसपछि वि.सं. २०४८ सालमा दोस्रो आम निर्वाचन भयो । यस निर्वाचनमा नेपाली कांग्रेसले बहुमत ल्यायो र गिरिजाप्रसाद कोइराला प्रधानमन्त्री बने । त्यसपछि वि.सं. २०५९ सालमा आम निर्वाचन भयो । यो मध्यावधि निर्वाचन थियो । नेकपा (एमाले) सबैभन्दा ठुलो दल बन्यो । मनमोहन अधिकारी प्रधानमन्त्री बने ।

यसै समयमा नेकपा माओवादीले जनताका सामाजिक, आर्थिक तथा राजनीतिक अधिकारहरू स्थापित गराउन भनी वि.सं. २०५९ साल फागुन १ गतेदेखि ४० सूत्रीय मागसहित जनयुद्ध घोषणा गरेर भूमिगत युद्ध लड्न सुरु गर्‍यो । यसले राज्यको अर्थतन्त्र, उद्योगधन्दा र मानिसहरूको जनजीवनलाई अस्तव्यस्त पारिदियो । फेरि वि.सं. २०५६ सालमा आम निर्वाचन भयो । यसपटक नेपाली कांग्रेसले बहुमत ल्याउन सफल भयो र कृष्णप्रसाद भट्टराई प्रधानमन्त्री बने । एकातिर पार्टीहरू र जनताले आफ्ना संवैधानिक तथा राजनीतिक अधिकारहरू खोज्दा राजतन्त्रका अधिकारहरू कटौती हुने तथा अर्कोतिर राजा वीरेन्द्र पनि जनचाहनाअनुसार राजतन्त्रले समयअनुकूल जनताको मन जित्न सक्नुपर्छ भन्ने सोच राखेका हुनाले परिवार र विचारभित्रका मानिसहरू राजाप्रति असन्तुष्ट बनेका थिए । यसले गर्दा राजदरबारभित्र शक्ति, उत्तराधिकार र सम्बन्धका कुराहरूमा खटपट हुन थालेको थियो ।

फलस्वरूप वि.सं. २०५८ साल जेठ १९ गते दरबार हत्याकाण्ड घट्यो । राजा वीरेन्द्र शाह र उहाँका परिवारका सदस्यहरूको हत्या भयो । त्यसपछि राजा ज्ञानेन्द्र शाहको हातमा सत्ता आयो । राजा ज्ञानेन्द्र शाहले पनि पार्टी र जनचाहनाअनुसार राज्य सञ्चालन गर्न चाहिने मात्र होइन, आफैले सत्ता हत्याउने दाउपेच गर्न थाले । उनले प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देवाको सिफारिसमा वि.सं. २०५९ जेठ ८ गते संसद विघटन गरी प्रत्यक्ष शासन गर्न सुरु गरे । राजा र राजनीतिक पार्टीहरूबीच शक्ति र सत्ताको खिचातानी भन्ने बढ्दै गइरहेको थियो भने त्यस समयमा माओवादीहरूले पनि आन्दोलनलाई उत्कर्षमा पुऱ्याएका थिए । त्यसपछि प्रजातान्त्रिक तथा वामपन्थी सबै दलहरू एक ठाउँमा आएर गठबन्धन गरी राजतन्त्रको विरुद्धमा लड्ने

निर्णय गरे । फलस्वरूप वि.सं. २०६२ चैत्रदेखि २०६३ वैशाखसम्म निरंकुश राजतन्त्रको अन्त्य गर्न निर्णायक आन्दोलन भयो । अन्ततः यस जनआन्दोलनले करिब २४० वर्ष लामो इतिहास बोकेको राजतन्त्रको अन्त्य गरी बहुदलीय लोकतान्त्रिक प्रजातन्त्रको पुनर्बहाली गरिदियो ।

वि.सं. २०६३ मंसिर ७ गते अन्तरिम संविधान जारी गरियो र वि.सं. २०६४ चैत्र २८ गते पहिलो संविधान सभा निर्वाचन भयो । यस चुनावमा नेकपा माओवादी पहिलो पटक राजनीतिको मूलधारमा आयो र बहुमत ल्याएर सबैभन्दा ठुलो दल पनि बन्यो । वि.सं. २०६५ साल जेठ १५ गते औपचारिक रूपमा राजतन्त्रको अन्त्य गरी संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको घोषणा भयो । पहिलो संविधान सभा (वि.सं. २०६४-२०६७) ले गणतन्त्रको नेपाली कांग्रेसले बहुमत ल्याउन सफल भयो र कृष्णप्रसाद भट्टराई प्रधानमन्त्री बने । एकातिर पार्टीहरू र जनताले आफ्ना संवैधानिक तथा राजनीतिक अधिकारहरू खोज्दा राजतन्त्रका अधिकारहरू कटौती हुने तथा अर्कोतिर राजा वीरेन्द्र पनि जनचाहनाअनुसार राजतन्त्रले समयअनुकूल जनताको मन जित्न सक्नुपर्छ भन्ने सोच राखेका हुनाले परिवार र विचारभित्रका मानिसहरू राजाप्रति असन्तुष्ट बनेका थिए । यसले गर्दा राजदरबारभित्र शक्ति, उत्तराधिकार र सम्बन्धका कुराहरूमा खटपट हुन थालेको थियो ।

फलस्वरूप वि.सं. २०५८ साल जेठ १९ गते दरबार हत्याकाण्ड घट्यो । राजा वीरेन्द्र शाह र उहाँका परिवारका सदस्यहरूको हत्या भयो । त्यसपछि राजा ज्ञानेन्द्र शाहको हातमा सत्ता आयो । राजा ज्ञानेन्द्र शाहले पनि पार्टी र जनचाहनाअनुसार राज्य सञ्चालन गर्न चाहिने मात्र होइन, आफैले सत्ता हत्याउने दाउपेच गर्न थाले । उनले प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देवाको सिफारिसमा वि.सं. २०५९ जेठ ८ गते संसद विघटन गरी प्रत्यक्ष शासन गर्न सुरु गरे । राजा र राजनीतिक पार्टीहरूबीच शक्ति र सत्ताको खिचातानी भन्ने बढ्दै गइरहेको थियो भने त्यस समयमा माओवादीहरूले पनि आन्दोलनलाई उत्कर्षमा पुऱ्याएका थिए । त्यसपछि प्रजातान्त्रिक तथा वामपन्थी सबै दलहरू एक ठाउँमा आएर गठबन्धन गरी राजतन्त्रको विरुद्धमा लड्ने

• बाँकी तैसो पृष्ठमा

तपाईं जहाँ भएपनि
प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि

लगइन गर्नुहोस
www.pratidindaily.com

क्यानडामाथि नेपाल ६ विकेटले विजयी

काठमाडौं । आईसीसी टी-२० विश्वकप अगाडिको अन्तिम अभ्यास खेलमा नेपालले क्यानडालाई ६ विकेटले हराएको छ। जितका लागि क्यानडाले दिएको एक सय ६२ रनको चुनौतीपूर्ण लक्ष्य नेपालले १८ ओभरमा चार विकेटको क्षतिमा पूरा गरेको हो। नेपालले १२ बल बाँकी हुँदा लक्ष्य भेटिएको हो। चेन्नीस्थित एमए चिदाबम्म मैदानमा टस जितेर पहिले ब्याटिङ रोजेको क्यानडाले निर्धारित २० ओभरमा ६ विकेटको क्षतिमा एक सय ६२ रन बनाएको थियो। क्यानडाका लागि नवीनतम ढलियालले ४१ रन बनाए। यस्तै श्रीयस मोभाले अर्धशतक ३८, कानवार्पल टाथगुरले २५, जसकरण सिंहले २१ र निकोलस किर्तनले १० रन बनाए। बलिडमा नेपालका सन्दीप लामिछाने र कुशल भुर्तेलले दुई-दुई तथा सोमपाल कामी र नन्दन यादवले एक-एक विकेट लिए। १६२ रनको लक्ष्य पछ्याएको नेपालका लागि आशिफ शेखले अर्धशतक बनाए। २९ बलको सामना गर्दा ६ चौका र तीन

ओपनर कुशल मल्ल १२ रनमा आउट भएको खेला श्रेय रिटायर्ड हट भएपछि क्रिजमा गुल्सन भा पुगेका थिए। कप्तान दीपेन्द्रसिंह

एरीले नटआउट ९ रन बनाएको खेला लोकेश बमले पाँच रन थपे। यसअघि मन्जलवार नेपालले पहिलो अभ्यास

नेपालले यसअघि विश्वकपको तयारी स्वल्प भारतको मुम्बईमा एमसिए प्रेसिडेन्ट-११ सँग दुई वटा अभ्यास खेल खेलेको थियो। त्यसअघि नेपालले श्रीलङ्कामा श्रीलङ्का 'ए' टोलीसँग अभ्यास खेल खेलेर भारत गएको हो।

नेपालले लगातार दोस्रो र सम्प्रमा तेस्रो पटक टी-२० विश्वकप खेल्दैछ। पहिलो पटक सन् २०१४ मा विश्वकप खेलेको नेपालले सन् २०२४ को अघिल्लो संस्करण पनि खेलेको थियो।

भारत र श्रीलङ्कामा आगामी फेब्रुअरी ७ देखि मार्च ८ तारिखसम्म आयोजना हुने आईसीसी टी-२० विश्वकपमा २० देशबिच प्रतिस्पर्धा हुँदैछ। सहभागी देश (टोली) लाई चार समूहमा विभाजन गरिएको छ।

जसमा नेपाल समूह 'सी' मा परेको छ। यस समूहमा नेपालसहित दुई पटकको विजेता वेस्ट इन्डिज, एक पटकको विजेता इङ्ल्यान्ड, स्कटल्यान्ड र इटाली रहेको छ।

नेपालले फेब्रुअरी ८ तारिख इङ्ल्यान्डसँग खेल्दै विश्वकप यात्रा सुरु गर्ने छ। नेपालले समूह चरणका सबै खेल मुम्बईमा खेल्नेछ। यस्तै समूह 'ए' मा चर्चित प्रतिद्वन्द्वी भारत र पाकिस्तानसहित अमेरिका, नेदरल्यान्ड्स र नामिबिया रहेको छ। पाकिस्तान सरकारले समूह चरणमा भारतसँग नखेल्ने घोषणा गरेको छ। पाकिस्तान खेलेन भने उक्त खेलमा भारतले स्वतः दुई अङ्क पाउनेछ।

भारत र श्रीलङ्कामा आगामी फेब्रुअरी ७ देखि मार्च ८ तारिखसम्म आयोजना हुने आईसीसी टी-२० विश्वकपमा २० देशबिच प्रतिस्पर्धा हुँदैछ। सहभागी देश (टोली) लाई चार समूहमा विभाजन गरिएको छ। यस समूहमा नेपालसहित दुई पटकको विजेता वेस्ट इन्डिज, एक पटकको विजेता इङ्ल्यान्ड, स्कटल्यान्ड र इटाली रहेको छ।

नेपालले फेब्रुअरी ८ तारिख इङ्ल्यान्डसँग खेल्दै विश्वकप यात्रा सुरु गर्ने छ। नेपालले समूह चरणका सबै खेल मुम्बईमा खेल्नेछ। यस्तै समूह 'ए' मा चर्चित प्रतिद्वन्द्वी भारत र पाकिस्तानसहित अमेरिका, नेदरल्यान्ड्स र नामिबिया रहेको छ। पाकिस्तान सरकारले समूह चरणमा भारतसँग नखेल्ने घोषणा गरेको छ। पाकिस्तान खेलेन भने उक्त खेलमा भारतले स्वतः दुई अङ्क पाउनेछ।

मतपत्र छपाइ कार्य तीव्र, ७२ लाख बढी मतपत्र तयार

काठमाडौं । आगामी प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन, २०८२ का लागि मतपत्र छपाइको काम तीव्र गतिमा भइरहेको छ। भक्तपुरको सानोतिमीस्थित जनक शिक्षा सामग्री केन्द्रमा दुवै निर्वाचन प्रणालीका लागि मतपत्र छपाइ कार्य जारी रहेको निर्वाचन आयोगले जनाएको छ। बिहीवार नै प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचन, २०८२ का लागि मतपत्र छपाइको प्रगतिबारे जानकारी लिएकी छन्। प्रधानमन्त्री कार्कीले जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेडको छापाखानामा अवलोकन निरीक्षण गरी मतपत्र छपाइबारे जानकारी लिएकी हुन्।

सामग्री थिए। कार्यवाहक प्रमुख निर्वाचन आयुक्त रामप्रसाद भण्डारीले निर्वाचन आचारसंहिता उल्लङ्घनका उजुरीहरूमाथि आवश्यक कारवाही प्रक्रिया अघि बढाइएको बताएका छन्। बिहीवार मतपत्र छपाइस्थल जनक शिक्षा सामग्री केन्द्रको प्रेमसा अनुगमनपछि सञ्चारकर्मीहरूसँग कुरा गर्दै कार्यवाहक प्रमुख निर्वाचन आयुक्त भण्डारी यस्तो बताएका हुन्। उनले केही उम्मेदवारविरुद्ध आचारसंहिता उल्लङ्घनको उजुरी आयोगमा परेको उल्लेख गर्दै उजुरीउपर आवश्यक अनुसन्धान गर्ने कार्य भइरहेको बताए। उम्मेदवारहरूले स्पाष्टिकरण

बुझाउने कार्य जारी रहेको भन्दै प्राप्त उजुरीको अध्ययनपछि आयोगले आवश्यक निर्णय लिने जानकारी दिए। उनले भने, "आचारसंहिता हामीले कडाईका

समेत सोधेका छौं। केहीले स्पाष्टिकरण पठाउनुभएको छ। र केही आउने क्रममा छन्। स्पाष्टिकरण आइसकेपछि त्यसको अध्ययनको आधारमा आवश्यक निर्णय गरौं। निर्वाचनको तयारी तीव्र गतिमा भइरहेको छ। सञ्चारमाध्यमहरूले समेत पक्ष र विपक्षभन्दा पनि निष्पक्ष सामग्री बनाइदिन आग्रह गर्न चाहान्छु। तोकिएको मिति र समयमै निर्वाचन हुन्छ।"

साथ लागु गरेका छौं। त्यसको पालना भयो कि भएन भनेर हामी अनुगमन पनि गरिरहेका छौं। केही उम्मेदवारविरुद्ध उजुरी पनि आएको छ। हामीले उहाँहरूलाई स्पाष्टिकरण

नै सम्पन्न भएको छ। ती मतपत्रहरूको रजु र प्याकिङ कार्य सकिएर हाल ढुवानीका लागि तयारी अवस्थामा राखिएको छ। पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणालीतर्फ गार्छौं। निर्वाचनको तयारी तीव्र गतिमा भइरहेको छ। सञ्चारमाध्यमहरूले समेत पक्ष र विपक्षभन्दा पनि निष्पक्ष सामग्री बनाइदिन आग्रह गर्न चाहान्छु। तोकिएको मिति र समयमै निर्वाचन हुन्छ।"

आयोगका अनुसार, पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणाली तथा समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीका लागि पुस २२ गतेदेखि सुरु भएको नमुना मतपत्र छपाइ सम्पन्न भइसकेको छ। १० लाख ९८ हजार २०० थान नमुना मतपत्र छपाइ गरी विभिन्न जिल्लामा पठाइसकिएको छ। त्यस्तै, समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फका लागि आवश्यक पर्ने दुई करोड आठ लाख ३० हजार थान मतपत्रको छपाइ माघ १३ गते

आवासमा समेत आगो लगायो र ध्वस्त बनायो। देशमा ठुलो धनजनको क्षति भयो। यो दिन नेपालको प्रजातान्त्रिक इतिहासकै कालो दिन बन्न पुग्यो। यस घटनाले गर्दा देशभरि जनप्रतिनिधिहरू छनोट गरी आफ्नो मात्र दिएपनि, सेनाले हेलिकप्टरबाट उद्धार गरेर गोथ्य ठाउँमा लुकाउनुपर्थो। मन्त्रीहरूले राजीनामा दिए। कतिपय राजनीतिक दलका नेताहरू निर्घात कटिए र घाइते बने। जेनजी आन्दोलनले सत्ता मात्र पलाइदिएन, पार्टीहरू महिनासम्म गुमनाम रहन बाध्य भए। देश सरकारविहीन अवस्थामा पुग्यो। त्यस समयमा नेपाली सेनाले स्थितिलाई नियन्त्रणमा लियो र देशलाई असफल राष्ट्र हुनबाट बचायो। प्रधानसेनापतिको अगुवाइमा जेन जी युवाहरू र राष्ट्रपतिको बीच वार्ता गराई सरकार गठन गर्ने वातावरण बनाइयो र निवर्तमान सम्माननीय प्रधानन्यायाधीश श्री सुशीला कार्कीको नेतृत्वमा चुनावी सरकार गठन गरियो।

अन्तमा, नेपाली राजनीतिक इतिहासमा जनताले आफ्ना अधिकारका लागि ठुला संघर्ष र बलिदानहरू गरेर आम निर्वाचनहरूबाट जनप्रतिनिधिहरूको नयाँ सरकार गठन गरिए तापनि जनताका गाँस, बास र कपासको अधिकार सुनिश्चित गरी देश समृद्धिको बाटोतर्फ अघि नबढेकाले जेन जी

निर्वाचनअघि सुरक्षाकर्मीलाई राजीनामा दिन र बिदामा बस्न रोक

काठमाडौं । प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनअघि चारवटै सुरक्षा निकायले मातहतका कर्मचारीलाई राजीनामा दिन र बिदा बस्न रोक लगाएका छन्।

२१ फागुनका लागि तय भएको निर्वाचन सुरक्षामा खटिनुपर्ने भएपछि नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागले आन्तरिक परिपत्र गर्दै राजीनामा र घराबिदामा बस्न रोक लगाएका हुन्।

सशस्त्र प्रहरीले विज्ञापितमार्फत नै निर्वाचन सम्पन्न नभएसम्मलाई राजीनामा, परबिदा, रमाना र सरुवा स्थगित गरिएको जनाएको छ। नेपाली सेनाका प्रवक्ता सहायक रथी राजाराम बस्नेतले फौजलाई निर्वाचनमा केन्द्रित गरिसकिएको बताए। उनले निर्वाचनमा खटिइसकेका कारण राजीनामा वा बिदाको सुविधा नरहेको बताए। 'सेना निर्वाचन सुरक्षामा खटिइसकेको छ, मतदान सम्पन्न नभएसम्मलाई नियमित अवस्थामा जस्तो बिदा वा राजीनामा भने नै हुँदैन,' उनले भने। सेना बुधबारबाट निर्वाचन सुरक्षामा तैनाथ भइसकेको छ। नेपाल प्रहरीका प्रवक्ता डीआइजी अविनारायण काफ्लेले चुनाव सम्पन्न नभएसम्मलाई राजीनामा र बिदामा बस्न देशभरका प्रहरीलाई रोक लगाइएको बताए। 'निर्वाचन सुरक्षामा प्रहरी केन्द्रित भएर फिर्तमा निस्कने तयारीमा छ, अहिले निर्वाचन केन्द्रित जनशक्ति निर्वाचन सुरक्षा र प्रत्यक्ष तर्फ १६५५ सिटमा एकै अनुशिक्षण तालिममा छन्, निर्वाचन

सम्पन्न नभएसम्मलाई राजीनामा र घराबिदा सुविधा रजिनामा रोक लगाइएको छ,' प्रवक्ता काफ्लेले भने, झकिरिया बिदा र सुकेरी बिदा र अत्यावश्यक र भैपरी आउने परिस्थितिको हकमा त्यहीअनुसार व्यवस्थापन गरिन्छ।' निर्वाचन सुरक्षाका लागि सवा तीन लाखभन्दा बढी सुरक्षाकर्मी परिचालन हुँदैछन्। त्यसमध्ये सेनाले बुधबारबाट जनशक्तिलाई फिर्तमा खटाउन सुरु गरेको छ। निर्वाचनमा करिब ८० हजार सेना, करिब ७१ हजार प्रहरी, करिब ३५ हजार सशस्त्र, करिब दुई हजार राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागका जनशक्ति खटाउने गरी निर्वाचन एकीकृत सुरक्षा कार्ययोजना बनेको छ। कार्ययोजनाअनुसार ४० दिन कार्यअवधि तोकेर एक लाख ४९ हजार ९० जना निर्वाचन प्रहरी भर्ना भएर नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीबाट आधारभूत नियमित अवस्थामा जस्तो बिदा वा राजीनामा भने नै हुँदैन,' उनले भने। सेना बुधबारबाट निर्वाचन सुरक्षामा तैनाथ भइसकेको छ। नेपाल प्रहरीका प्रवक्ता डीआइजी अविनारायण काफ्लेले चुनाव सम्पन्न नभएसम्मलाई राजीनामा र बिदामा बस्न देशभरका प्रहरीलाई रोक लगाइएको बताए। 'निर्वाचन सुरक्षामा प्रहरी केन्द्रित भएर फिर्तमा निस्कने तयारीमा छ, अहिले निर्वाचन केन्द्रित जनशक्ति निर्वाचन सुरक्षा र प्रत्यक्ष तर्फ १६५५ सिटमा एकै अनुशिक्षण तालिममा छन्, निर्वाचन

सम्पन्न नभएसम्मलाई राजीनामा र घराबिदा सुविधा रजिनामा रोक लगाइएको छ,' प्रवक्ता काफ्लेले भने, झकिरिया बिदा र सुकेरी बिदा र अत्यावश्यक र भैपरी आउने परिस्थितिको हकमा त्यहीअनुसार व्यवस्थापन गरिन्छ।' निर्वाचन सुरक्षाका लागि सवा तीन लाखभन्दा बढी सुरक्षाकर्मी परिचालन हुँदैछन्। त्यसमध्ये सेनाले बुधबारबाट जनशक्तिलाई फिर्तमा खटाउन सुरु गरेको छ। निर्वाचनमा करिब ८० हजार सेना, करिब ७१ हजार प्रहरी, करिब ३५ हजार सशस्त्र, करिब दुई हजार राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागका जनशक्ति खटाउने गरी निर्वाचन एकीकृत सुरक्षा कार्ययोजना बनेको छ। कार्ययोजनाअनुसार ४० दिन कार्यअवधि तोकेर एक लाख ४९ हजार ९० जना निर्वाचन प्रहरी भर्ना भएर नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीबाट आधारभूत नियमित अवस्थामा जस्तो बिदा वा राजीनामा भने नै हुँदैन,' उनले भने। सेना बुधबारबाट निर्वाचन सुरक्षामा तैनाथ भइसकेको छ। नेपाल प्रहरीका प्रवक्ता डीआइजी अविनारायण काफ्लेले चुनाव सम्पन्न नभएसम्मलाई राजीनामा र बिदामा बस्न देशभरका प्रहरीलाई रोक लगाइएको बताए। 'निर्वाचन सुरक्षामा प्रहरी केन्द्रित भएर फिर्तमा निस्कने तयारीमा छ, अहिले निर्वाचन केन्द्रित जनशक्ति निर्वाचन सुरक्षा र प्रत्यक्ष तर्फ १६५५ सिटमा एकै अनुशिक्षण तालिममा छन्, निर्वाचन

राष्ट्रपति रनिङ शिल्डमा शनिश्चरे मावि २१ स्वर्णसहित नगर प्रथम

भापा । अर्जुनधारा नगरपालिकामा सम्पन्न १६ औं राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगितामा शनिश्चरे माध्यमिक विद्यालय २१ स्वर्ण पदकसहित नगर प्रथम भएको छ। शनिश्चरे माविले यसअघि पनि लगातार उत्कृष्ट नतिजा निकाल्दै आएको छ। विद्यालयले २०८० सालमा २१ स्वर्ण पदकसहित नगर प्रथम, २०८१ सालमा २० स्वर्ण पदकसहित नगर प्रथम, २०८२ सालमा पुनः २१ स्वर्ण पदकसहित नगर प्रथम हासिल गर्दै लगातार तीन वर्ष आफ्नो दबदबा कायम राख्न सफल भएको हो। यस प्रतियोगितामा विद्यार्थी आर्यान् पुरीले उत्कृष्ट प्रदर्शन गर्दै विद्यालयको विजयमा महत्वपूर्ण योगदान दिएका छन्। प्रकाशचन्द्र दाहाल

पदकसहित नगर प्रथम, २०८२ सालमा पुनः २१ स्वर्ण पदकसहित नगर प्रथम हासिल गर्दै लगातार तीन वर्ष आफ्नो दबदबा कायम राख्न सफल भएको हो। यस प्रतियोगितामा विद्यार्थी आर्यान् पुरीले उत्कृष्ट प्रदर्शन गर्दै विद्यालयको विजयमा महत्वपूर्ण योगदान दिएका छन्। प्रकाशचन्द्र दाहाल

आम...

संघर्षमा खरो उत्रिए, धेरैले आफ्नो ज्यानको आहुति दिए। सत्ता पल्टाए तर उनीहरूको जीवनरमरमा कहिल्यै सुधार आउन सकेन। नेताहरूले यस कुरामा ध्यान पुऱ्याउन नसक्नु विडम्बनाको कुरा थियो। उनीहरूले सोझसाभा र गरिब जनताबाट भरपूर फाइदा उठाएर देश विकासभन्दा पनि आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्नमै तल्लीन रहे। बरु राजनीतिक खिचातानी, चरम भ्रष्टाचार, नातावाद, कृपावाद बढ्दै जान थाल्यो। कुनै पनि व्यवस्था स्वयं नराप्ती हुँदैन जब नेताहरू इमानदार हुन्छन्। यसर्थ, देश बर्बादीको भुमरीमा पुग्नुमा सबैभन्दा प्रमुख कारक तत्व भनेको राजनीतिक नेतृत्वको लापरवाही, दलगत स्वार्थ र भ्रष्टाचार नै हो। देशमा ठुला-ठुला भ्रष्टाचारका काण्डहरू भए। यी काण्डहरूको छानबिन गर्न आयोग पनि गठन गरियो। रिपोर्ट पनि तयार पारिए। दोषी पत्ता लगाइयो। तर ती सबै कुरा लुकाएर राखियो। दोषीलाई उन्मुक्ति दिइयो। जसले भ्रष्टाचार गरेका थिए उनीहरूलाई नै भन्नु पुग्दछ। देशमा अग्रिय र त्रासदीपूर्ण हत्या र बलात्कारका घटनाहरू बढ्दै गए। सरकारले आर्थिक

उदारीकरणको नाममा विभिन्न समयमा स्थापना गरिएका स्वदेशी उद्योगधन्दाहरू प्रोत्साहन र प्रवर्द्धन गर्नुको साटो निजीकरणमा लभ्यो। त्यस्तै उद्योगहरूमा ट्रेड युनियनको प्रभाव, लोडसेडिङ र तालाबन्दीले गर्दा काम गर्ने वातावरण हराउँदै जान थाल्यो। उदारीकरणको नाममा उद्योगहरूलाई धरासायी बनाई विदेशबाट आयात गर्ने नीति सरकारले लियो। यसले गर्दा स्वदेशी उद्योगहरूलाई विदेशी उद्योगहरूसँग प्रतिस्पर्धा गर्न निकै कठिन हुने वातावरण सिर्जना हुँदै गयो। स्थापना गरिएका उद्योगधन्दाहरू कवाडीको मूल्यमा ठुलो कमिसन लिएर बेच थालियो। कतिपय उद्योगहरू बन्द हुँदै जान थाले र रोजगारीका अवसरहरू पनि गुम्दै गए। देशमा बेरोजगारीको संख्या दिनप्रतिदिन बढ्दै जान थाल्यो। युवाहरूलाई रोजगारीका लागि विदेश जान बाध्य बनाइयो। कतिपय युवाहरू आफ्नो परिवार पाल्नुका लागि चर्को शोषण, थोरै तलबमा खाडी मुलुकमा गएर काम गर्न बाध्य भए भने धेरै सक्षम युवाहरू देश छोडेर युरोप, अमेरिका, अस्ट्रेलिया, यूके आदि देशमा पीआर तथा नागरिकता लिएर बस्न थाले। यहाँको अन्योलपूर्ण, अस्थिर र असुरक्षित वातावरणले गर्दा उनीहरू देशमा फर्कन मन पराउँदैनन्। देश दिनप्रतिदिन गरिबीको

खाडलतिर धकेलिँदै असफल राष्ट्रको बाटोतिर जान थालेको छ। जनताको भावना, इच्छा तथा आकांक्षाअनुसार राज्य सञ्चालन गरी देश विकासोन्मुख हुनुपर्नेमा भ्रष्टाचार, नातावाद, कृपावाद बढ्दै जानु र जनताका मौलिक हक अधिकारमाथि प्रतिबन्ध लगाउनेतर्फ राज्य जान थाल्नु अवश्य पनि राम्रो संकेत थिएन। अहिलेका युवा पुस्ताले आफ्नो परिवार, साथीभाइहरूसँगको मित्रता, साथै रोजगारका अवसर समेतमा पहुँच राख्ने सामाजिक सञ्जाल उनीहरूका लागि मुटुको घुक्रुकी नै बनेको समयमा यस्ता सामाजिक सञ्जालमाथि सरकारले प्रतिबन्ध लगाउनु सरकारको ठुलो कमजोरी थियो। फलस्वरूप, युवाहरू आक्रोशित भए र यसको विरुद्धमा आवाज उठाए। जेनजीहरूको शान्तिपूर्ण आन्दोलन (वि.सं. २०८२ भदौ २३) लाई दबाउन सरकारले निर्मम तरिकाले गोली चलायो। १९ जना विद्यार्थीहरूसहित ७६ जनाले शहादत प्राप्त गरे। भोलिपल्ट वि.सं. भदौ २४ गते यस घटनाको विरोधमा सम्पूर्ण जनता सडकमा निस्कन बाध्य भए र सरकारको विरोध गरे। यस दिनको आक्रोशित र अनियन्त्रित भिडले संसद् भवन, सिंहदरवार, प्रमुख न्यायिक संरचनाहरू, देशभरिका विभिन्न सरकारी कार्यालयहरू तथा राजनीतिक नेताहरूको

आवासमा समेत आगो लगायो र ध्वस्त बनायो। देशमा ठुलो धनजनको क्षति भयो। यो दिन नेपालको प्रजातान्त्रिक इतिहासकै कालो दिन बन्न पुग्यो। यस घटनाले गर्दा देशभरि जनप्रतिनिधिहरू छनोट गरी आफ्नो मात्र दिएपनि, सेनाले हेलिकप्टरबाट उद्धार गरेर गोथ्य ठाउँमा लुकाउनुपर्थो। मन्त्रीहरूले राजीनामा दिए। कतिपय राजनीतिक दलका नेताहरू निर्घात कटिए र घाइते बने। जेनजी आन्दोलनले सत्ता मात्र पलाइदिएन, पार्टीहरू महिनासम्म गुमनाम रहन बाध्य भए। देश सरकारविहीन अवस्थामा पुग्यो। त्यस समयमा नेपाली सेनाले स्थितिलाई नियन्त्रणमा लियो र देशलाई असफल राष्ट्र हुनबाट बचायो। प्रधानसेनापतिको अगुवाइमा जेन जी युवाहरू र राष्ट्रपतिको बीच वार्ता गराई सरकार गठन गर्ने वातावरण बनाइयो र निवर्तमान सम्माननीय प्रधानन्यायाधीश श्री सुशीला कार्कीको नेतृत्वमा चुनावी सरकार गठन गरियो।

अन्तमा, नेपाली राजनीतिक इतिहासमा जनताले आफ्ना अधिकारका लागि ठुला संघर्ष र बलिदानहरू गरेर आम निर्वाचनहरूबाट जनप्रतिनिधिहरूको नयाँ सरकार गठन गरिए तापनि जनताका गाँस, बास र कपासको अधिकार सुनिश्चित गरी देश समृद्धिको बाटोतर्फ अघि नबढेकाले जेन जी

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

<p>चन्द्रगढी, मद्रपुर</p> <p>लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६८३९९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६८३९९९</p>	<p>दमक</p> <p>विष्णु सुब्बा : ९८५२६८०९३७ देविबहादुर बस्नेत : ९८५७२६६२९</p>	<p>मेचीनगर</p> <p>चारआली : ९८४२७०३०९३ गोबिन्द घिमिरे : ९८५५५५०५५०</p>	<p>उर्लाबारी</p> <p>रुपेन्द्र शेरमा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिष्टियन आई: ०२५-३२५६९८</p>	<p>इलाम, मंगलबारे</p> <p>रणवीर लिम्बू ९८५६९८४७५७</p>	<p>काकरभिट्टा</p> <p>फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४</p>	<p>भापा बजार</p> <p>बरत राजवंशी ९८५७०४९००९</p>
---	---	--	--	---	--	---

<p>आजको राशिफल</p> <p>मेघ भनेको कुराको विपरीत अर्थ लाग्नसक्छ। स्वास्थ्यमा गडबडी भई कामकाजमा असर भगवानको आशीर्वादले भने काम बन्नसक्छ। लगेनशीलताले विभिन्न अवसर दिलाउनेछ।</p> <p>वृष रमाइलो यात्रा गर्ने अवसर प्राप्त हुनेछ। आकस्मिक धन लाभ हुनेछ।</p>	<p>कर्कट मिहिनेत गर्दा अधिक प्रगति हुनेछ। तर अरुको भलाइका लागि दौडधुप गर्नु पर्नेछ। दैनिक कामहरू सन्तोषजनक ढंगले सम्पन्न हुनेछन्।</p> <p>सिंह आज सामाजिक तथा धार्मिक कार्यमा रुचि बढ्नेछ। नयाँ वस्त्र एवं अलङ्कारको प्राप्ति</p>	<p>तुला सामान हराउने वा चोरी हुने सम्भावना छ। दैनिकी काममा चुनौतीको सामना गर्नुपर्ला। कतिपय राम्रा अवसरहरू प्राप्त हुनेछन्।</p> <p>वृश्चिक आज नयाँ र शुभ समाचार सुन्न पाइएला। मनमा हर्ष, उमङ्ग र उत्साह छाउनेछ।</p>	<p>मकर आज सुन्दर पहिरनले व्यक्तित्वमा निखारता ल्याउनेछ। जोशजागर र हिम्मत पनि कला र गलाको प्रभाव बढ्नेछ। वैदेशिक कार्य पनि अघि बढ्नेछ।</p> <p>कुम्भ सामाजिक क्षेत्रमा सफलता मिल्नेछ। गरेका कामबाट धेरैलाई फाइदा पुग्न सक्छ।</p>
---	--	---	--